

EKO

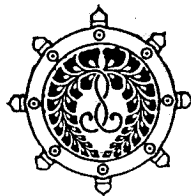
回

向

DRIEMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT

Maart 1988

Nr 36

Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w.

Pretoriastraat 68

B-2600 Berchem-Antwerpen

I n h o u d

Editoriaal	1
S. Kogo - Dienst ter Nagedachtenis van alle Doden van de Oorlog	2
Shinran Shonin - Mattosho I	8
Shinran Shonin - Tannisho XIV	12
Munes de Azevedo - Belang van Shinran Shonin voor de Wereld van Vandaag	17
Correa Pinto Shogyo - Jodo-Shinshu, een Wereldreligie	20
G. Gatenby - Brief aan Nembutsu-vrienden	23
Soetsu Yanagi - Kokoro Uta (II)	26
Danielle Girardin - Vragen en Antwoorden	29
Yamasaki Sensei gevierd	33
Conferentie te Berlijn	33
Boeken	34

E D I T O R I A A L

Bijna anderhalf jaar bleef Ekô weg en vele vrienden hebben eraan getwijfeld of ons tijdschriftje ooit nog wel zou herverschiĳnen .

Sommigen dachten dat het verdwijnen van Ekô het teken was van neergang of ondergang van ons Centrum voor Shin-Boeddhisme en meteen ook van onze Tempel van het Licht van Mededogen . Maar niets was minder waar . Het is juist door de uitbreiding van onze activiteiten dat het Centrum zich verplicht voelde haar werking te herstructureren, van een 'éénmanszaak' af te stappen om via team-werk zich beter te vestigen in de hedendaagsheid .

In Jikoji werd nog wat verbouwd ; schoonheidsfouten en misgrepen werden weggewerkt . In stilte werd nagedacht en overwogen in welke zin onze toekomstige activiteiten zouden gaan . Ik ben al onze getrouwen en vrienden dankbaar voor hun medewerking . Mijn gevoelens van vriendschap in de Dharma en van eerbiedige dankbaarheid gaan meer in het bijzonder naar Marcel , Hubert en zijn gezin , Danielle , Denise , Katrien . Gasshō ! Hun aansporingen, hun suggesties, hun daadwerkelijke bijdragen, hun enthousiasme zijn de beste waarborgen voor de toekomstige uitbouw van het Reine-Land-Boeddhisme in onze Westeuropese maatschappij .

Hier is dus Ekô weer : in een nieuw kleedje , met een verruimde staf medewerkers , en met de vaste bedoeling terug de oude regelmaat van publicatie op te nemen . Onze plannen zijn groots , misschien iets te groots : publicaties , voordrachten , retraites , reizen . Tja, allicht zijn onze plannen te groots , maar om de woorden van de Prins van Oranje te parafraseren : het is niet nodig te hopen om te volharden noch te slagen om te ondernemen .

DIENST TER NAGEDACHTENIS VAN ALLE DODEN VAN DE OORLOG

Op 2 april 1987 hield de Otani-ha (Higashi-Hongwanji) van de Jodo-Shinshu een "Eredienst ter nagedachtenis van alle doden van de oorlog". Deze ceremonie droeg vroeger de naam "Eredienst ter nagedachtenis van de (Japanse) gesneuvelden".

Deze wijziging van de benaming werd ingevoerd als een autokritiek op het feit dat de Otani-ha indertijd de tweede wereldoorlog een "heilige oorlog" genoemd had en dat de organisatie samenwerkte met de regering ; tevens werd te dezer gelegenheid duidelijk stelling genomen tegen elke vorm van oorlogsgeweld .

De Eerste Secretaris Generaal van Higashi-Hongwanji, de Heer Seiji Koga, heeft bij deze eredienst de gelofte van niet-oorlog uitgesproken . Hij besloot zijn homelie met deze zin : " Wij hopen dat zo vlug mogelijk de dag komt dat de gelofte van niet-oorlog in binnen- en buitenland zal uitgesproken worden in naam van alle scholen van de Jodo-Shinshu . Hier volgt dan de zo goed als volledige tekst van deze rede van de Heer Koga .

DIEPE SCHAAMTE OVER ONZE OORLOGSCOLLABORATIE

Het is hoogtijd het leven als Nembutsu-volgeling in praktijk te brengen !

Ik ben er bijzonder dankbaar voor de gelegenheid gekregen te hebben deel te nemen aan deze eredienst ter nagedachtenis van alle doden van de oorlog, samen met U, familieleden van de afgestorvenen . En samen met U richt ik mijn geest op het aanhoren van de leer van de Jodo-Shinshu, als had ik een persoonlijk onderhoud met Shinran Shonin .

Dit jaar is het vijftigste sedert het begin van de Chinees-Japanse oorlog . En het is reeds vijf jaar geleden dat de nieuwe constitutie van de Otani-ha duidelijk de bestaanszin van de school heeft uitgedrukt als de "verwezenlijking van een broederlijke wereld" .

Ik kan me niet weerhouden diep getroffen te zijn door het snelle vluchten van de tijd, een tijd waarin ik helaas zo weinig verricht heb . Het is daarom dat ik heden eens te meer de betekenis wil onderzoeken van deze jaarlijkse eredienst, en dit wil doen juist in functie van het onderricht van Shinran Shonin .

Men zegt ons dat de vorige oorlog het leven gekost heeft aan zowat twee en een half miljoen van onze mensen . Maar wat wij niet mogen vergeten, dat is dat het Japanse leger alleen al in Azië meer dan 10 miljoen mensen het leven ontnomen heeft . Waarbij men ook moet bedenken dat men het aantal door mensen gedode mensen in de twintigste eeuw schat op meer dan 100 miljoen . Het is de eerste maal in de geschiedenis van de mensheid dat mensen zonder enig besef van kwaad zoveel mensen gedood hebben .

Ik wil U hierbij duidelijk maken dat deze eredienst van vandaag uw oor en uw hart wil openen voor de lering van onze stichter Shinran Shonin die wenste "naar beste vermogen te leven in deze wereld van geboorte-en-dood", een wens die we ook de onze dienen te maken .

Een dichter zei eens : "De doden leven zolang in de gedachtenis als er mensen zijn die ze gedenken". Hoe kan men vergeten met welke angst de gezinsleden de oorlogs-verwoestingen ondergingen, en met welke van angst knikkende knieën ze kennis namen van de officiële overlijdensberichten .

Bij een ander dichter lezen we : " Wat moeten de overlevenden nog begrijpen, vermits de doden nooit terugkomen ?" . Het verdriet, het leed over ouders, echtgenoten, kinderen die nooit meer terugkomen, staat ons heden duidelijker voor ogen dan ooit tevoren .

De eredienst van vandaag, ter nagedachtenis van alle doden van de oorlog is, volgens de lering van de Jodo-Shinshu geen requiem, geen mis voor de zielen van de afgestorvenen, maar het mag ook geen ceremonie zijn ter vergoelijking van vreselijke feiten die we liefst in het duister van de vergetelheid willen dompelen .

Er is een uitdrukking die zegt : "De geschiedenis is de samenspraak van het verleden met het heden, en van het heden met de toekomst" . Het verleden vergeten en de toekomst dromen, dat is een zielsverschuiving . Wij moeten de "zonde van het verleden" kennen, het verleden beschouwen in het licht van vandaag, de oorzaak van het tragische verleden duiden ook in het heden . Door dergelijk onderzoek kan men licht werpen op het pad dat ons bevrijdt van de grote tragedie die de oorlog is ; dit zelfde pad is datgene dat de boeddhist voert naar de grote bevrijding, het nirvana . Onze roeping als volgelingen van de Jodo-Shinshu is geboren te worden in het Reine Land, ook in de huidige historische en maatschappelijke kontekst, waarbij men kan stellen dat de wereld bevekt is door de vijf kwalen en dat zelfs de volgelingen van de Boeddha hun bestaan leiden in een ontregeld mens-zijn .

In de inleiding tot de Meditatie-sûtra, die we kunnen opvatten als een 'moderne schrijtuur', lezen we hoe de mens de mens doodt . Het verhaal van koningin Vaidehî toont ons echter ook hoe de mens zich kan losmaken uit deze dreiging door het beschouwen van de veranderlijkheid van alle dingen . Het verhaal van Vaidehî leert ons twee belangrijke zaken . De eerste is dat de dood vaak tot ons komt niet als een natuurlijke dood, maar als een moord . Het tweede

belangrijke punt is dat het persoonlijke probleem van de dood zich ook voordoet op het niveau van de maatschappij .

De eredienst van vandaag is een gelegenheid met al onze oren te luisteren naar alle doden van de oorlog, te luisteren naar het wijsheidslicht van de Boeddha .

De smart van de families van die doden is natuurlijk eerst en vooral het verdriet over het verlies van ouders, echtgenoten, kinderen, broers en zusters . Maar het is ook de pijn machteloos te staan tegenover die dood .

Het is de oorlog die ons dat verlies, die pijn opgelegd heeft. Men zegt dat de oorlog nu voorbij is, zeker als gebeurtenis die ons rechtstreeks aanbelangt . Maar ik meen dat de politieke en economische mechanismen die tot de oorlog leiden nog steeds aanwezig zijn . En dat het waardeoordeel en het denkpatroon van de mens die de oorlog scheidt, tot op heden niet fundamenteel gewijzigd werden .

De grote mogendheden bezitten vandaag meer dan genoeg atoombommen om heel wat keren de hele mensheid te vernietigen. Is het niet vreselijk dat na vijfduizend jaar 'beschaving' de mens zo waanzinnig geworden is ?

Wij, Jodo-Shinshu volgelingen, wij hebben in de Meditatie-sûtra geleerd hoe de mensen niet kunnen leven zonder te doden. Hoe dikwijls hebben we niet geluisterd naar het verhaal hoe Honen Shonin geroerd werd door het testament van zijn vader waarin deze hem vroeg "de weg te zoeken waarbij zowel de bondgenoot als de vijand samen konden bevrijd worden" ? En toch heeft onze school die tweede wereldoorlog een "heilige oorlog" genoemd . En wat nog ergerlijker is, is dat ze ook gezegd heeft : "De zielen van de op het slagveld gevallen helden die in de Shinto-tempel Yasukuni geëerd worden, zijn die van degenen die de grote taak van de keizer mee hebben helpen vervullen ; daarom moeten die helden geëerd worden als degenen die de grote taak van de Bodhisattva's in de

praktijk gebracht hebben". Wat een diep duister, wat een onbeschaamdheid ! Wanneer ik er nu over nadenk, overvalt mij zo'n onzegbare schaamte dat ik niet meer weet waar ik kruipen moet .

Shinran Shonin leert ons dat "zij die schaamteloos zijn, geen mensen zijn" . Als wij zo schaamteloos oorlog voeren, zijn wij inderdaad geen mensen meer . Oorlog is kwaad gewoon omdat oorlog moord en doodslag is . Wat men een "heilige oorlog" noemt is niets anders dan een dubbele valsheid, want zij die aan oorlog deelnemen zijn tegelijkertijd slachtoffers en moordenaars .

Wij hebben zo'n groot kwaad verricht dat men dit niet gewoonweg als een "vergissing" kan wegwerken . Onze school heeft zaken beweerd die Shinran Shonin nooit gezegd heeft . Wanneer wij, priesters, over deze zaak nadenken, wat kunnen we anders doen dan vóór U allen in stilte het hoofd buigen ?

Net zoals eertijds Angulimala, discipel van de Boeddha, gestenigd werd omdat hij voordien veel bloed had vergoten, evenzo moeten wij ons nu blootstellen aan de onvermijdelijke kritiek van de leer en aan het verdriet over alle doden van de oorlog . Enkel op die wijze keren we terug tot de ware levensvisie van de Nembutsu-volgeling .

Hoe groot ook het misdrijf is dat wij begaan hebben, de gelofte van de Tathagata die ons bewust maakt van dit vergrijp doordringt de drie werelden van verleden, heden en toekomst en werkt onophoudelijk op ons . Het licht van wijsheid van de Boeddha van het Oneindige Licht in de Tien Richtingen verlicht onophoudelijk ook het gemoed van de mens die oorlog bedreven heeft .

Het is voor ons tijd terug vertrouwen te hebben in de Gelofte van de Tathagata en op deze wereld een nieuw leven te beginnen, gericht op nirvana, die wereld van de ware vrede. Zo kunnen wij alle leed doorstaan dank zij het vaste

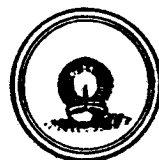
vertrouwen in de Ander-Kracht Geloofte en in de Naam . Wij moeten standvastig deze weg voortzetten .

Het is onbetwistbaar dat het heil volgens de Jodo-Shinshu ook nu voor alle wezens onwrikbaar is . Te dezer gelegenheid wil ik U nog laten luisteren naar mijn gedachte van diepe schaamte, welke door vast vertrouwen in de Boeddha opgerezen is uit de diepte van mijn gemoed .

Als boeddhisten richten wij ons leven op het nirvana en begaan wij de weg naar het Reine Land . Wij zullen ons inzetten ook op risico van ons leven de oorlog te vermijden. Wij ontvangen dankbaar de werkzaamheid van het Reine Land in de uitdrukking : "Vermits er voor ons geen andere weg is, dat wij samen de Nembutsu zeggen en dat deze weg ons ver weg voert, kan men zeggen dat alle wezens binnen de vier wereldzeeën broeders zijn." Daarom nemen wij ons voor vanaf dit moment te streven naar een broederlijke wereld en het leven van de ware Nembutsu-volgeling te leiden in het dagelijkse op vrede gericht bestaan .

Ik hoop dat mijn uiteenzetting de sympathie van uw hart zal winnen en dat deze sympathie zich zal verspreiden, zodat zo vlug mogelijk de dag komt dat de gelofte van niet-oorlog in binnen- en buitenland zal uitgesproken worden in naam van alle scholen van de Jodo-Shinshu .

MATTOSHO
Lamp voor latere tijden

Brieven van Shinran

1

Shin-Boeddhisme, de voltooiing van het Mahavana, is gebaseerd op Amida Boeddha's Voortijdelijke Gelofte die zich in de mens, hier en nu, realiseert om diens uiteindelijke verlichting te verwezenlijken. Deze realisatie, voortkomende uit de Boeddha, maar ervaren door de mens, is shinjin. Shin hangt het traditionele onderricht van "redding op het stervensmoment" door de verzamelde verdiensten van religieuze praktijken, niet aan.

(Betreffende het Denken en Niet-denken)

De idee over Amida's komst op het stervensmoment is voor diegenen die door het verrichten van religieuze praktijken streven naar verwezenlijking van geboorte in het Boeddha-land, omdat ze zeli kracht-beoefenaars zijn. Voor zulke mensen is het stervensmoment van groot belang, want ze hebben het ware shinjin nog niet bereikt. We kunnen ook spreken over Amida's komst op het stervensmoment in het geval van een persoon die, hoewel hij tijdens zijn leven de 10 overtredingen en de 5 ernstige vergrijpen beging, in het stervensuur een leraar ontmoet en ertoe wordt gebracht op het allerlaatste ogenblik de nembutsu uit te spreken.

De persoon echter die het ware shinjin beleeft, vertoeft in de staat van de waarlijk gevestigde, omdat hij reeds omvat werd om nooit meer te worden losgelaten . Het is niet nodig op voorhand op het stervensmoment te wachten, niet nodig te steunen op Amida's komst . Wanneer shinjin gevestigd wordt, wordt ook de geboorte gevestigd ; er zijn geen sterfbedritussen nodig die iemand op Amida's komst voorbereiden .

"Juiste Geestesgesteldheid" is dus de vestiging van het shinjin van de Voortijdelijke Geloofte . Wegens de realisatie van dit shinjin, bereikt men noodzakelijkerwijs het grote nirvana . Shinjin is oprecht gemoed ; oprecht gemoed is als het hart van diamant, het hart van diamant is het grote verlichtingsgemoed ; en dit is Ander-Kracht die de ware Ander-Kracht is .

Er zijn bovendien twee andere soorten van juiste geestesgesteldheden : wat d.m.v. meditatieve en wat d.m.v. niet-meditatieve praktijken bereikt wordt . Deze zijn juiste geestesgesteldheden van zelfkracht binnenin de Ander-Kracht . De termen "meditatief goed" en "niet-meditatief goed" worden gebruikt met betrekking tot de geboorte d.m.v. religieuze praktijken en wijzen op heilzame zelfkracht-praktijken binnenin de Ander-Kracht . Zonder op Amida's komst te wachten zal de zelfkracht-beoefenaar de geboorte niet bereiken, zelfs niet in het Grensland of Baarmoeder van het Boeddhaland of Rijk van Laksheid . Om die reden formuleerde Amida de 19de Geloofte, belovende te verschijnen op het stervensmoment om mensen te verwelkomen die de geboorte wensen te bereiken door de verdienste van hun verzamelde goede werken naar het Boeddhaland te richten . Dus is het de persoon strevende naar meditatieve en niet-meditatieve praktijken die bezorgd moet zijn over het wachten op het stervensmoment en over het bereiken van de geboorte door Amida's komst .

Shinjin van de uitverkoren Voortijdelijke Geloofte heeft niets te maken met ons "denken" of "niet-denken". "Denken" verwijst naar meditatie over kleur en vorm van een voorwerp; "niet-denken" betekent dat geen vorm wordt voorgesteld en geen kleur wordt geschouwd, zodat er hoegenaamd geen denken is. Beide zijn leringen van het Pad der Wijzen. Het Pad der Wijzen bevat leringen die verkondigd worden door mensen die het Boeddhachap reeds bereikt hebben, om ons aan te moedigen; het omvat zulke scholen als Busshin, Shingon, Tendai, Kegon en Sanron waarvan gezegd wordt dat ze de uiterste ontwikkelingen van het Mahayana zijn. De Busshin-school is de tegenwoordig groeiende Zen-school. Er zijn eveneens de aangepaste Mahayana en Hinayana leringen zoals Hossho, Jojitsu en Kusha. Ze behoren alle tot de leringen van het Pad der Wijzen. "Aangepaste leringen" zijn diegene die Boeddhachap en Bodhisattva's die het Boeddhachap reeds bereikt hebben, bekendmaken door zich tijdelijk in allerlei gedaanten te manifesteren; dit is de betekenis van het woord "aangepast".

De leer van het Reine Land omvat eveneens doctrines over "denken" en "niet-denken", hoewel in dit geval "denken" naar niet-meditatief goed verwijst en "niet-denken" naar meditatief goed. Het "Niet-denken" is in de school van het Reine Land dus heel verschillend van dat van het Pad der Wijzen. Het "Niet-denken" van het Pad der Wijzen houdt ook een doctrine van "denken" in. Vraag iemand anders naar de volle omvang hiervan.

In de leer van het Reine Land, daar is er het ware en het tijdelijke. Het ware, dat is de uitverkoren Voortijdelijke Geloofte. Het tijdelijke leert het heilzame van meditatieve en niet-meditatieve praktijken. De uitverkoren Voortijdelijke Geloofte is de ware lering van het Reine Land; goede praktijken, hetzij meditatieve of niet-meditatieve, zijn tijdelijke wegen. Shin-Boeddhisme is de voltooiing van het Mahayana Boeddhisme; de

tijdelijke wegen omvatten de andere Mahayana en Hinayana leringen , zowel de aangepaste als de echte . Shakyamuni had 110 leermeesters ; dat wordt vermeld in de Avatamsaka sutra .

Namu Amida Butsu .

Kencho 3 (1251)
20ste dag van de 9de schrikkelmaand
Gutoku Shinran
op zijn 79ste

Vertaald door H.Eerdekens naar de Engelse uitgave "Letters of Shinran", Shin Buddhism Translation Series I, Hongwanji International Center, Kyoto .

*ons leven is vergankelijk als een dauwdruppel
dat begrijp ik met mijn hoofd
maar ik voel het niet met mijn hart*

(Issa)

TANNISHO XIV

In dit hoofdstuk behandelt Shinran de relatie tussen het karmische kwaad en de nembutsu : bestaat er een mechanische relatie tussen beide ? Heeft de nembutsu uitwerking op het karma ? In hoeverre zou dergelijke uitwerking in overeenstemming zijn met de Ander-Kracht ?

Het is duidelijk dat Shinran Shonin hier inhaakt op een problematiek die in de Reine-Landmiddens heel wat rumoer maakte : hoe dikwijls dient men de nembutsu uit te spreken om de Geboorte deelachtig te worden ? Onder de volgelingen van Honen Shonin, Shinrans leermeester en stichter van de Jodo-shu, was immers een discussie hierover ontstaan, de enen bewarend dat één nembutsu hiervoor volstaat (kwalitatief standpunt), terwijl anderen volhielden dat het absoluut noodzakelijk is de nembutsu zo vaak mogelijk te herhalen (kwantitatief standpunt). Shinran schuift beide standpunten terzijde : de Geboorte is uitsluitend te danken aan de werking van de Ander-Kracht en niet aan het al dan niet reciteren van de nembutsu. Hij behandelt dit probleem diepgaand in zijn essay "Ichinen-tanen-mon'i".

BETREFFENDE DE BEWERING "MEN DIENT ZICH TE VERLATEN OP DE UITROOING VAN KARMISCH KWAAD VOOR ACHT MILJARDEN KALPA'S^a (van geboorte-en-dood^b) DOOR EEN ENKELE UITING (van de Naam)".

a - kalpa : onmeetbaar lange periode, volgens de diverse bronnen schommelend tussen honderdduizend en honderd miljoen jaren.

b - shōji (Skt. jāti-marāna) : de kringloop van geboorte-en-dood als synoniem voor samsāra, de lijdenswereld.

HIEROVER ZEGT (immers) EEN SUTRA^a :

WIE DE TIEN OVERTREDINGEN^b EN DE VIJF DOODZONDEN^c BEGAAT EN DE NEMBUTSU NIET RECITEERT IN ZIJN LEVEN VAN ALLEDAG (maar) EERST TEGEN HET EINDE VAN ZIJN LEVEN DANK ZIJ HET ONDERRICHT VAN EEN GOED DHARMAVRIEND^d, EN (dan ertoe) KOMT (de Naam) EENMAAL UIT TE SPREKEN, WAARDOOR HIJ ZIJN KARMISCH KWAAD VOOR ACHT MILJARDEN KALPA'S UITROOIT,

OF (de Naam) TIENMAAL UITSPREEKT WAARDOOR HIJ ZIJN KARMISCH KWAAD VOOR TIENMAAL ACHT MILJARDEN KALPA'S ZOU UITROOIEN^e,
DIE WORDT ZO IN HET REINE LAND GEBOREN .

a - nl. in de Meditatie-sūtra (Kan Muryōju-kyō).

b - jūaku : zie Gloss. !

c - gogyaku : zie Gloss. !

d - zenjishiki (Skt. kalyāna-mitra) : de goede leraar-vriend, die helpt bij het begrijpen en beoefenen van de Leer .

e - Deze bewering komt niet in de Meditatie-sutra voor !

OM ONS DE ERNST VAN DE TIEN OVERTREDINGEN EN DE VIJF DOODZONDEN TE DOEN BEGRIJPEN , WORDT HIER GESPROKEN OVER "EEN UITING" EN "TIEN UITINGEN"^a WAARBIJ DE NADRUK GELEGD WORDT OP DE NOODZAAK DIT KARMISCH KWAAD UIT TE ROOIEN .

a - Volgens Shinrans Ichinen-tanen-mon'i verwijzen alle vermeldingen van de 10 overtredingen en de 5 doodzonden naar de onverwoordbare grootte van de Ander-Kracht : de zelf-kracht (jiriki) is niet bij machte deze hindernissen uit de weg te ruimen; enkel Boeddha's Geloofte-Kracht kan dit .

DERGELIJK (inzicht) SCHIET ECHTER HEEL WAT TEKORT TEN OPZICHTE VAN WAT WIJ VOORHOUDEN^a.

a - Volgens de auteur is dit de Jodo-Shinshu orthodoxie zoals door Shinran Shonin uiteengezet .

DE REDEN HIERVOOR IS DAT , VERMITS AMIDA'S LICHT ONS BESTRAALT , OP HET OGENBLIK DAT HET ENE GEDACHTE-MOMENT^a (van overgave in ons) OPRIJST, WIJ DIAMANTHARD SHINJIN^b ONTVANGEN , VANDAAR DAT REEDS (op dat ogenblik Amida) ONS OPVANGT OP HET STADIUM VAN DE (waarlijk) GEVESTIGDEN^c ;

a - ichinen : één-gedachte-moment, de kortst denkbare duur van een gedachte ; waarbij 'nen' zowel 'denken' als 'moment' betekent . Biologische experimenten (o.a. sedert Von Uexküll) hebben aangetoond dat onder de tijdsduur van 1/50 s geen ervaring meer mogelijk is ; psychologisch neemt men aan dat onder de 1/24 s geen bewustzijnsindruk merkbaar is .

b - kongō no shinjin : "shinjin van diamant", shinjin eenmaal verworven is onverwoestbaar en onveranderlijk als diamant .

Gezinspeeld kan hier ook worden op de dubbele betekenis van kongō (Skt. vajra) als 'diamant' maar als 'bliksem'. Men zou dus ook kunnen zeggen : bliksem-shinjin, shinjin snel en onverhoeds als de bliksem inslaande .

c - jōju (voor 'shōjōju') : zie Gloss. !

WANNEER ONS LEVEN TEN EINDE LOOPT , TRANSFORMEERT (Amida)^a ONZE BLINDE PASSIES^b EN ONS KARMISCH KWAAD^c

a - Het Grote Mededogen transformeert ons karmisch kwaad in karmisch heil ; of beter gezegd, opgenomen in het Grote Mededogen dat de Ander-Kracht is, verliest ons karmisch kwaad zijn werkzaamheid en wordt het deelachtig aan Amida's Gelofte-Kracht . Illustratie hiervoor zijn de ontelbare zoete of bevuilde rivieren die zich in de grote oceaan storten; hun water verliest de eigen karaktertrekken en neemt overal de zoute smaak van de oceaan over .

b - bonnō : zie Gloss. !

c - akushō : zie Gloss. !

EN (hij) BRENGT ONS TOT DE VERWEZENLIJKING VAN HET INZICHT IN HET NIET-ONTSTAAN^a (van de bestaansvormen) .

a - mu-shō-nin : naar Nagarjuna is er noch ontstaan noch vergaan, vermits de dingen enkel in leegheid (betrekkelijkheid, afhankelijkheid, beschikbaarheid) bestaan .

DE NEMBUTSU GEDURENDE HET LEVEN UITGESPROKEN MET DE GEDACHTE "WARE HET NIET DANK ZIJ DE MEDEDOGENDE GELOFTE , HOE ZOU EEN DWAAS ZONDAAR (zoals ik) OOIT IN STAAT ZIJN BEVRIJDING UIT GEBOORTE-EN-DOOD TE VERWEZENLIJKEN ?"

ZULK NEMBUTSU DIENT (enkel) BESCHOUWD TE WORDEN ALS (de uitdrukking van) DANKBAARHEID VOOR DE WELDADIGHEID VAN TATHAGATA'S GROTE MEDEDOGEN^a EN VOOR DE UITWERKING ERVAN .

a - Nyorai (no) dai-hi : de Gelofte-Kracht , de Ander-Kracht , de natuurlijke, spontane en noodzakende werkzaamheid van Amida , waarbij geen selectie optreedt .

MENEN DAT MEN ZIJN KARMISCH KWAAD WEGWIST TELKENS MEN DE NEMBUTSU UITSPREEKT,

DAT IS EIGENLIJK STREVEN NAAR GEBOORTE DOOR ZELF ZIJN KARMISCH KWAAD UIT TE ROOIEN .

INDIEN (men) ZO'N (mening toegedaan is) , VAN ALLE GEDACHTEN DIE MEN IN ZIJN LEVENSPANNE KOESTERT , IS ER DAN GEEN ENKELE DIE GEEN KETEN AAN GEBOORTE-EN-DOOD IS ;

DAARDOOR (denkt men) DAT MEN ENKEL KAN GEBOREN WORDEN DOOR ZICH GEEN ENKEL OGENBLIK VAN DE NEMBUTSU AF TE WENDEN ,
ONOPHOUELIJK TOT OP HET FATALE EINDE VAN DIT LEVEN .

NOCHTANS , VERMITS DE KARMISCHE WERKING WELBEPaald IS^a , IS HET BEST MOGELIJK DAT WE ONVERWACHTS EEN ONGELUK ONDERGAAN^b OF DAT ZIEKTE ONS MET PIJNEN KWELT^b ,

ZODAT (ons bestaan) EINDIGT ZONDER DAT WE IN DE JUISTE GEESTESGESTELDHEID^c VERTOEVEN , (dan) ZAL HET MOEILIJK ZIJN (nog) DE NEMBUTSU TE ZEGGEN .

a - Het karma volgt zijn eigen onherroepelijke weg welke voor ons ondoorgrondelijk is .

b - Het leven kan immers eindigen in omstandigheden waarin het ons moeilijk, zoniet totaal onmogelijk is de nembutsu uit te spreken .

c - Pijn , bewusteloosheid , stervensangst beletten de nembutsu in de vereiste helderheid van gemoed uit te spreken .

HOE KAN MEN DAN HET KARMISCH KWAAD DAT TOT DAT (laatste) OGENBLIK (verricht werd) , UITROOIEIEN ?

(En) ALS DAT KARMISCH KWAAD NIET VERDWIJNT , DAN KAN MEN ONMOGELIJK DE GEBOORTE VERWEZENLIJKEN .

WIE ZICH VERLAAT OP DE GELOFTE DIE OMVAT EN NIET LOSLAAT^a

(hem) KAN GELIJK WAT ONVERWACHTS OVERKOMEN EN HIJ KAN (zelfs) OM 'T EVEN WELKE HANDELING VAN KARMISCH KWAAD VERRICHTEN , - OF STERVEN ZONDER DE NEMBUTSU TE (kunnen) UITSPREKEN , ZELFS DAN

ZAL HIJ TERSTOND DE GEBOORTE VERWEZENLIJKEN .

a - sesshu fusha : "omvat en niet losgelaten". De werkzaamheid van Amida's Gelofte-Kracht is definitief en onvoorwaardelijk , ook al is ze niet blijkbaar of merkbaar .

VOORTS : ZELFS (op het stervensmoment) SPONTAAN DE NEMBUTSU RECITEREN , OP
DAT MOMENT DAT DE VERWEZENLIJKING VAN DE VERLICHTING AAN 'T NADEREN IS,
IN GROEIEND VERTROUWEN IN AMIDA,
DAT IS VOORZEKER ONS DANKBAAR BEANTWOORDEN VAN (Amida's) WELDADIGHEID .

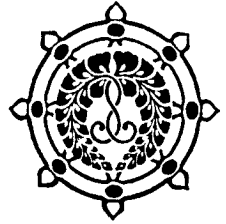
POGEN KARMISCH KWAAD (in zich) UIT TE ROOIEN , DAT IS HET GEMOED (van
vertrouwen) OP ZELF-KRACHT
EN TEVENS DE GRONDBEDOELING VAN LIEDEN DIE HOPEN HUN LEVEN TE (kunnen)
BEËINDIGEN IN DE JUISTE GEMOEDSGESTELDHEID ; ALDUS
WIJST DIT OP EEN AFWEZIGHEID VAN 'SHINJIN' , WELKE DE ANDER-KRACHT IS^a

*a - Shinjin is immers de totale overgave aan de Ander-Kracht ; de
afwezigheid van shinjin wijst op de overheersing van 'jiriki'
(zelf-kracht) in het gemoed .*

*hard roepende cicada's
het lijkt niet waar
dat jullie leven zo kort is*

(Issa)

Stemmen uit Brazilië

Rev. Shonin Murillo Nunes de Azevedo

BELANG VAN SHINRAN SHONIN

VOOR DE WERELD VAN VANDAAG

Het mag misschien ongelooflijk lijken, maar feit is dat de westerse wereld praktisch onbekend is met het leven en het werk van Shinran Shonin . Nochtans verwezenlijkte Shinran, 300 jaar vóór Luthers Reformatie binnen in het Christendom, een diepgaande religieuze hervorming welke voor het Boeddhisme op z'n minst even belangrijk was .

Het belang van deze hervorming en van de boodschap van de in de 13de eeuw geboren Shinran, ook voor onze tijd, mag zeker niet onderschat worden . Immers , een groot gedeelte van de buitengewone ontwikkeling van het Japan van heden vindt zijn diepere wortels in de opkomst van de Jodo-Shinshu stroming , de Ware School van het Reine Land . Het openen van dergelijke weg aan de brede lagen van de bevolking is immers te danken aan zijn moedige houding als hervormer van het in de tradities verzonken Japanse Boeddhisme . Tot Shinrans optreden was het Boeddhisme immers voorbehouden gebleven aan de monniken, de edelen en de krijgers . De benedenlagen van de bevolking bleven immers volkomen buiten de verkondiging van de Dharma . Voeg daarbij dat het een gruwelijke tijd was, zeker wanneer men verstoken moest blijven van de troostende woorden van de Boeddha, wiens Vier Edele Waarheden duidelijk uitmaken welke de oorzaak van alle lijden is en ook welke het pad is dat uit de lijdenswereld naar de Verlichting voert . In zijn levenshouding zette Shinran de gedachten van zijn meester Honen voort : de schatkamer van het Boeddhisme open zetten voor alle mensen .

Deze houding, uiterst gedurfd voor die tijd, verontrustte de traditionele scholen en tempels van de berg Hiei, die van de toenmalige keizer gedaan kregen dat Honen en Shinran verbannen werden naar verafgelegen oorden .

Toch konden de ontberingen en de zorgen Shinrans moed niet breken . Wel integendeel : het was voor hem een krachtig stimulans in zijn roeping het Boeddhisme te democratiseren . Hij trad in het huwelijk, hij stichtte een gezin, waarmee hij brak met de normen van de Boeddhistische traditie . En hij begon duidelijk het belang van de Nembutsu in het leven van alledag gewaar te worden .

In deze korte uiteenzetting zou ik graag een overzicht geven van de belangrijkste waardes van de Jodo-Shinshu . Het is immers zo dat deze waardes kunnen bijdragen tot een innerlijke verandering van de personen die ernaar luisteren en op die wijze als een krachtig ferment , bijdragen tot een verandering van de wereld .

Laten we eerst even praten over de ware overgave : "Shinjin" . Het is het vertrouwen ontstaan uit de perceptie van een diepere werkelijkheid, die verder ligt dat het menselijke woord- en denkvermogen, hetwelk gebaseerd is op een fundamenteel egoïsme . Shinjin is de noodzakelijke voorwaarde voor de menselijke bevrijding . Zonder Shinjin blijft de mens zijn bestaan voort sleuren zonder enige hoop op verlichting .

Een ander begrip dat van groot belang is, is "Anjin", het zuivere, vredevolle gemoed . Zonder dit gemoed kan het ware vertrouwen niet ontstaan . Het vredevolle hart leeft onafgebroken zonder haat of gewelddadigheid ; het is absoluut noodzakelijk voor de verdere bloei van de mensheid . Anjin is iets dat men aankweken kan, met de zorg van de landbouwer die de schadelijke kruiden uit zijn veld verwijdert om er de gewenste gewassen beter op te laten groeien .

Vermelden we eveneens de "Myokonin", die buitengewone mensen, ware bloemen van het menselijk geslacht, die van hun bestaan een levend voorbeeld van de Dharma maken . Mannen en vrouwen, vaak zelfs ongeletterd, maar alle tonen zij ons wat het ware Boeddhisme is . Het is overduidelijk dat een betere bekendheid met deze Myokonin in het Westen een krachtige aansporing kan zijn voor een beter begrijpen en een krachtigere doorbraak van het Boeddhisme .

Ook het begrip "O-cho" dienen we hier te vermelden : de dwarse sprong, zijwaartse doorbraak uit ons repetitief routine-denken . "O-cho" is niet zonder verwantschap met wat in sommige andere scholen van het Boeddhisme "satori" genoemd wordt . Het is als het ware een omzetting, een omkering van de geest, zoiets dat men vergelijken kan bij water dat zich omzet in stoom .

Een grote waarde heeft ook het "horen" ('mon-o') . Slechts weinigen zijn in staat te luisteren, tenzij ze luisteren naar wat hun persoon aanbelangt . Maar "mon" is het horen in de diepte . Het door-dringen in de essentie, in hetgeen geenzijds van alle woorden ligt .

Dat zijn voor mij zowat de meest fundamentele waarden die voor ons de grote vreugde van de Jodo-Shinshu uitmaken en die in de Nembutsu uitmonden . Namu Amida Butsu be-grijpen is zich in eenheid van gemoed wenden tot het Eeuwige Leven en het Oneindige Licht van Amida . Dit Licht en dit Leven omvatten ons op elk ogenblik van ons bestaan dank zij de mededogende werking van Amida's Gelofte-Kracht, de Ander-Kracht ('tariki') .

De waardes die we zojuist vermeldden zijn alle van groot belang voor de verbreiding van de Jodo-Shinshu in Brazilië en elders in de wereld, want ze zijn nogal gemakkelijk te vatten en slaan aan in het gemoed van diegenen die kunnen luisteren naar de woorden die vanuit het Reine Land komen .

En voor diegenen die werkelijk de diepgang vatten van hetgeen gezegd werd, zal deze wereld van haat en conflicten zich omtoveren tot een paradijs .

(Naar een artikel verschenen in Jornal a Tooca, het maandblad van de Honpa Hongwanji do Brasil, São Paulo)

Rev. Prof. Gustavo Correa Pinto Shogyo
JODO-SHINSHU , EEN WERELDRELIGIE

De groeiende belangstelling die de Jodo-Shinshu tegenwoordig geniet bij Brazilianen die niet van Japanse afkomst zijn, veroorzaakt vaak grote verbazing . Waarom immers voelen die mensen zich aangetrokken tot een "Japanse godsdienst" ? Deze verbazing treft men aan zowel binnen de Japans-Braziliaanse kolonie als daar buiten .

Het dunkt ons niet van belang ontbloomt te zijn over deze vraag na te denken, temeer daar ze enkele relevante punten van Shinrans boodschap inhoudt .

Zo bijvoorbeeld, in hoeverre is het juist de Jodo-Shinshu te beschouwen als een "Japanse godsdienst" ? Indien men deze omschrijving enkel situeert binnen het kader van de huidige situatie, ja, dan zou men dit inderdaad zo kunnen bepalen . Maar dan zou het even vreemd aandoen dat Brazilianen welke niet afstammen van volkeren van het Midden-Oosten , zich tot het Christendom geroepen voelen .

Waar het in feite om gaat , dat is de relatie welke bestaat tussen een bepaalde religie enerzijds en een bepaalde ethnische groep anderzijds . Zo zijn er religies die in de loop van de geschiedenis beperkt zijn gebleven tot één bepaalde ethnische groep, zonder er de grenzen van te overschrijden . Dat zijn dan de religies van één volk . Bekijkt men dat op het Japanse niveau, dan is de Shinto beslist zo een religie, want ze kan niet afgescheiden worden van de Japanse ethnische achtergrond . Shintoïst zijn en Japanner zijn, dat is in zekere zin een tautologie (ofschoon het omgekeerde niet noodzakelijk is : men kan Japanner zijn zonder Shintoïst te zijn) . De Shinto-mythen en symbolen vormen het bewustzijn en de uitdrukking van de Japanse ziel .

In Indië kan men hetzelfde vaststellen met het Hindoeïsme . Ook in dit geval hebben we te doen met de "religie van één volk" . Indiër zijn betekent niet per se Hindoe te zijn , maar men kan geen Hindoe zijn zonder Indiër te zijn , net zoals dit het geval is met Shinto in Japan . We hebben in beide gevallen te maken met nationaliteitsreligies, waarin het ethnische element doorslaggevend is . In deze gevallen gaat het om tradities welke aangedreven worden door een middelpuntzoekende kracht en aldus de sterke neiging vertonen zich in zichzelf op te sluiten. Ze vertrekken vanuit de spirituele ervaring van één volk en keren steeds weer terug naar hun vertrekpunt .

Het tegendeel geschiedt met de universele religies . Zij worden aangedreven door een middelpuntvliedende kracht en streven naar een steeds nieuwe opening . Ze vertrekken vanuit één volk , maar zijn bestemd voor alle volkeren .

Wanneer we de Voortijdelijke Geloofte , 'Hongan' , beschouwen , dan zien we dat erin gesproken wordt van het heil van alle wezens zonder onderscheid, dus ook van alle mensen zonder enig onderscheid van ras of cultuur .

Nemen we het geval van de Shinto-religie, dan zien we Amaterasu haar afstamming bestemmen om te heersen over Japan ; zij is uitsluitend gekeerd naar

het Japanse volk en haar afstammelingen vormen de keizerlijke dynastie van Yamato . Dit onderscheidt duidelijk de keizer van Japan van alle andere keizers ter wereld .

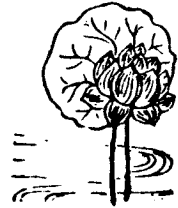
Maar Amida Buddha beoogt met zijn gelofte het heil van alle volkeren, welke ze ook zijn of waar ze ook mogen leven . De Nembutsu is werkzaam in alle wind-richtingen . De Geboorte in het Reine Land wordt bepaald door de Kracht van het Boeddhaschap , het in alle richtingen hinderloos uitstralend Licht . Het Ware Vertrouwen rijst niet op in slechts enkele mensen , vermits het niet afkomstig is uit de mens ; het rijst op in de mens dankzij de werkzaamheid van Amida, het Grote Mededogen . Amida schenkt zijn weldadigheid zonder enige discriminatie en zonder enige voorkeur . In de Jodo-Shinshu k n er dus geen "uitverkoren volk" zijn en k n er geen groep, ook geen ethnische groep zijn aan wie een exclusiviteit van het heil zou voorbehouden blijven . "Zelfs de goeden worden verlost" leest men in Tannisho .

Het is daarom duidelijk dat de Jodo-Shinshu geen "Japanse godsdienst" is . De Jodo-Shinshu is duidelijk een universele religie . De Jodo-Shinshu is het Grote Voertuig (Mahayana) bestemd om alle wezens naar de bevrijding uit het lijdensbestaan te voeren .

Heden wordt dit steeds meer duidelijk, nu dat mensen van alle rassen, verspreid over geheel de aardbol , de ons door Shinran Shonin getoonde weg beginnen te bewandelen, als zijnde het Pad dat ons voert naar de  nige vrijheid en de volheid welke alzo toegankelijk worden voor de onvolmaakte en verdwaasde wezens die we zijn .

(Naar een artikel verschenen in Jornal a Tooca, het maandblad van de Honpa Hongwanji do Brasil , São Paulo)

Een Stem uit Australië

George Gatenby

Uit een brief aan Nembustu-vrienden in de VS

Jerry, ik ben het niet eens met drie punten die je vermeldt in je commentaar op mijn vorige brief . Ten eerste, is het best mogelijk dat je tot het Boeddhisme gekomen bent op zoek naar gemoedsvrede en onthechting , maar ik ben een nembutsu-volgeling precies omdat ik ontdekt heb dat ik niet beschik over het uithoudingsvermogen noch over de spirituele diepte die nodig zijn om enig niveau van ascetische praktijk te bereiken .

Het kan best zijn dat je niet van mijn kreet houdt , maar laat me alsjebief mijn kreet slaken . Ik heb in mijn 43-jarig leven de hele toonschaal van de menselijke problemen die iedereen ontmoet , doorgemaakt . Mijn leven is even verward en ontgoochelend als dat van de 99,9 % van de wereldbevolking en toch zou ik het niet anders gewild hebben . Ik heb ontdekt dat gemoedsvrede en onthechting niet in mijn repertoire passen en dat ik ertoe gekomen ben deze situatie hartelijk te onthalen . Bovendien omgeeft de nembutsu me op gelijk welk niveau en herinnert me overduidelijk aan de emotionele inhoud van een erotische liefde die ik zowat 20 jaar geleden meegemaakt heb in een kortstondige verhouding . De nembutsu is net zo fysisch als spiritueel . Hij is een intens pad in mijn ervaring en omvat alles in mijn dagelijks bestaan , alles van mijn neigingen , alles van mijn vreugden en mijn leed en geheel de realiteit van mijn ondiepe , oppervlakkige en vluchtige persoonlijkheid .

Jij zegt : "Onze handen samenvouwen in nembutsu, dat is niet dat waarover Shinran het had ." Maar wat voor dogmatisme is dat nu , Jerry ? Wie zegt zoiets ? Wel, volgens mijn ervaring , gehechtheid of geen gehechtheid, ik heb altijd

gedacht en ik zal dit blijven denken dat juist dit 'onze handen samenvouwen in de nembutsu' precies is waar het bij Shinran en in de Shinshu om gaat, zelfs tot en met de uitsluiting van gelijk welke andere bedoeling . Voor mij betekent de nembutsu : "ik vind leven en dood ontzag inboezemend ."

...

Mijn 'leraar', een man voor wie ik grote lieve en diepe eerbied gevoel , was vol gehechtheid . Ondanks het feit dat hij drankproblemen , een verward persoonlijk leven en een troebele religieuze betrokkenheid had , was hij voor mij toch Amida Buddha ! En hij kwam 'voor mij alleen' juist op het ogenblik dat ik klaar was hem te ontvangen . Hij had geen gemoedsvrede, maar hij was een mens van Shinjin .

Ik geloof dat wij er allen goed aan zouden doen een klare kijk te hebben op de redenen waarom wij ons tot de Jodo-Shinshu bekennen , en dit steeds weer opnieuw te doen . Ik zou erg verbaasd zijn moesten we tot de ontdekking komen dat Shinjin hetzelfde betekent als innerlijke rust . Het is beslist niet satori . Ik begrijp Shinjin niet, zeker niet zoals het beschreven wordt in heel was Shinshu-publicaties . Het gaat mij beslist te boven, maar ik kan me niet voorstellen dat het een of andere drug zou zijn of een soort emotionele of intellectuele hoogte of laagte . Ik denk dat het veeleer iets moest zijn als in het gedicht dat een vriend van me schreef, met de titel 'satori' :

Hier staande
de golven slaan tegen mijn enkels .
Hoe ontgoochelend,
wat een ontgoocheling .

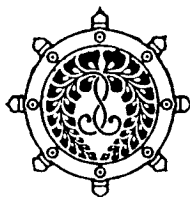
Wat mij betreft, kan de ontgoocheling van het leven volkomen omvat worden . Ze kan zonder veel troebels aanvaard worden .

Ik was dertien jaar aan een stuk een Christelijk geestelijke ; daar ben ik uitgestapt omdat ik op een eerlijke manier verder kon leven in de nembutsu . Dat bijelkaar vouwen van de handen heeft me nooit ontgoocheld, ondanks het verlies van vrienden, broodroof en vernedering . Ik ben daardoor vrij geworden voor een eerlijk onderzoek dat, naar ik meen, nooit zal ophouden . Toch is er in dit nieuwe onderzoek , in dit voortdurend buigen voor het nieuwe leven, het nieuwe inzicht en de nieuwe omstandigheden , van tijd tot tijd grote vreugde , groot avontuur .

...

Het is mogelijk dat ik een oppervlakkig, ondiep mens ben , maar voor iedereen die verlangt zich te wagen in een nieuw en vrij bestaan van ontdekking en verering, zou ik toch de raad willen geven 'samen met mij de handen in nembutsu samen te vouwen, nu , zo , enkel zo , net zoals je bent .' Namuamidabutsu .

(Naar een brief, opgenomen in de gepolyco-
pieerde publicatie "Nembutsu Circle of Friends
Letter" , San Francisco , USA)

*wat afschuwelijk
denkt de blaasvis
als hij mensengezichten ziet*

(Issa)

KOKORO UTA
Verzen uit het Hart

door Soetsu Yanagi.

- (ii) Zinnen over tee
24. Drink tee
met je alledaagse kleren aan .
25. Drink de tee
en vergeet de tee .
26. Tee of geen tee
al om 't even .
27. Tee is niet enkel zomaar tee .
28. Tee is het middel
niets te worden .
29. Schenk tee ongekunsteld .
30. Beheers jij je gemoed
terwijl je het crepe omslag dichtvouwt ?
31. Wat is de tee ?
"Dharani", mystieke kracht .

- (iii) Verzen over het Pad
32. Er bestaat niets , dan "nu" .
33. Zeg nooit :
Morgen !
34. Vecht !
Op gevaar van je eigen leven .
Neen : berouw hebben !
35. Handelen zonder beloning,
dat brengt zegen .
36. Teken een vorm,
met niet-vorm .
37. Woorden zonder woorden
zijn ware woorden .
38. Stof het stof af .
Stof het stof niet af .
Wat ben je aan 't afstoffen ?
39. De maan op het vlietende water
beweegt niet .
40. De maan op het water
verwaast niet .
41. Zelfs als er een vis voorbijzwemt
blijft het water helder .

42. Hee, kijk nu eens hier !
(er is geen andere kans).
43. Kijk eerst, dan zal je zien .
Met weten herken je niet .
44. Hou op met aarzelen :
je bent nooit alleen .
45. Als er geen armen bestaan,
zijn er ook geen rijken .
46. Als je het doel bereikt
blijft er niets meer over .
47. Het pad van draad ,
het pad van Dharma .
48. Geverfde kleur ,
geverfde geest .
49. Blijf maar gaan ,
ook al is het doel onbekend .
50. Verpest handen
met vrolijke handen !
51. Moeder weet steeds alles over je
zelfs vbr dat je ze roept .
52. Bewandel de absolute weg .
53. Door de deur,
binnen of buiten .

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Bij lezingen en voordrachten over Boeddhisme worden vaak interessante vragen gesteld . Danielle Girardin heeft nota gehouden van de vragen haar gesteld ter gelegenheid van een lezing te Brussel en was zo vriendelijk die aan Ekø ter publicatie toe te vertrouwen, samen met haar antwoorden . Waarvoor onze oprichte dank .

- Moet je naar de tempel gaan ? Zijn er bepaalde verplichtingen als je met een tempel verbonden bent ?

Neen, dergelijke zaken moet je zelf regelen . Je gaat gewoon als je voelt dat het je goed doet te gaan of als je de indruk hebt dat je er iets uit leert .

Het hangt er ook van af wat je onder "verplichting" verstaat . Het is normaal dat, wanneer je met een boeddhistische tempel verbonden bent, dat je dan ook enigszins probeert "zo boeddhistisch mogelijk" te leven . Het heeft weinig zin om 's avonds naar de tempel te gaan en 's morgens je man af te snauwen - dat geldt even goed voor christenen .

Misschien zou je dat kunnen zien als een innerlijke verplichting . Externe verplichtingen zijn er niet : je beslist zelf in hoeverre je betrokken bent bij het gebeuren rond de tempel . Trouwens **wie** zou je tot **wat** kunnen verplichten ?

- *Wat moet je doen als je boeddhist wil worden ?*

* Belang van de Drievoudige Toevlucht als openingspoort tot de verschillende boeddhistische scholen .

Men zou een dergelijke rituele verrichting kunnen zien als de veruiterlijking van een innerlijk proces . Ook maakt men op deze wijze "publiekelijk" zijn beslissing bekend aan de andere leden van de tempelgemeenschap .

* Het verdere rituele gebeuren is afhankelijk van school tot school (zo kunnen het Tibetaans boeddhisme en de Jodo-Shinshu beschouwd worden als typevoorbeelden van twee uitersten) .

* Natuurlijk kan men evengoed boeddhist zijn/worden zonder zich ooit expliciet tot een boeddhistische tempelgemeenschap te wenden .

Ik denk dat men de rol van de tempelgemeenschap niet moet zien als iets onontbeerlijks om boeddhist te zijn/worden, maar als een soort geestelijke steun ; het doet goed te weten dat er mensen samen met je "onderweg" zijn, dat zij, net als jij, op hun weg te maken krijgen met allerlei vreugden, moeilijkheden, verrassingen... Dat geldt natuurlijk niet enkel voor de mensen van de tempelgemeenschap, maar bij uitbreiding voor alle wezens . Ook is de tempelgemeenschap belangrijk doordat ze een zekere continuïteit mogelijk maakt, waardoor de aandacht telkens weer opnieuw op focuspunten van het boeddhisme gericht wordt .

- *Wijzen wetenschappelijke ontwikkelingen in de richting van het boeddhisme ?*

Ik denk dat we ons niet mogen laten verwarren door oppervlakkige gelijkenissen . De belangstelling vandaag vanwege een aantal fysici voor het boeddhisme komt m.i. voort uit het feit dat de sub-atomaire fysica in de richting van een dynamisch, model-loos wereldbeeld blijkt te evolueren en door het feit dat zich in deze tak van de fysica, meer dan in welke andere wetenschappelijke discipline ook, zich het

probleem van het geobserveerde object / observerend subject staat . Nu, de zelf/niet-zelf relatie (subject/object), het dynamische aspect in het boeddhistische wereldbeeld (zich uitend in het feit dat er geen onveranderlijke essenties of wezenheden gepostuleerd worden) en de idee dat modellen van de werkelijkheid slechts mentale constructies zijn en aldus tot de relatieve waarheid behoren, zijn centrale topics in het boeddhisme . Het is alzo normaal dat het boeddhisme de aandacht trekt van deze hedendaagse fysici . Wetenschappelijke bevindingen kunnen volgens mij religieuze vaststellingswerelden noch verifiëren noch falsifiëren .

- Is het boeddhisme tolerant ? Hoe staat het boeddhisme tegenover andere religies (wereldbeschouwingen, leefwijzen...)?

Daar we in het boeddhisme aannemen dat het contact leggen met de leer het resultaat is van een proces van "karmische rijping" - een proces dat we vanuit onze beperktheid hoe dan ook beter niet trachten te ontrafelen - menen we dat het geen enkele zin heeft mensen te dwingen, te manipuleren of te overreden om over te gaan tot het boeddhisme . Een dergelijk opleggen van buitenuit is volledig vreemd aan de mentaliteit van het boeddhisme, zowel voor degene die een dergelijke dwang ondergaat als voor degene die een dergelijke dwang zou opleggen . In de geschiedenis van het boeddhisme heeft er dan ook niets plaatsgevonden als gedwongen bekeringen, heilige oorlogen, doctrinale vervolgingen in naam van de Boeddha .

De tolerantie die het boeddhisme kenmerkt toont zich ook in de houding die het boeddhisme heeft aangenomen toen het zich uit Indië verspreidde naar streken als Tibet, China, Japan... die een eigen religieuze traditie hadden : er werd steeds rekening gehouden met de lokale sociale en religieuze gebruiken en voorstellingen . Zo b.v. werden bij de vestiging van het boeddhisme in Tibet de lokale 'spirituele wezens' van de Bön-religie niet uitgebannen, maar ze kregen een plaats in de boeddhistische voorstellingswereld, b.v. als aspecten van

het Boeddhaschap, als beschermers van de leer e.d. Hierdoor veranderde wél hun betekenis . Daarnaast liet men ook de meer shamanistisch gerichte Bön-religie gewoon bestaan, en de Bön-religie nam zelf ook veel van het boeddhisme over . Deze tolerantie tegenover andere religies en leefwijzen impliceert echter geen onverschilligheid : vanuit de verbondenheid van alle wezens is het normaal belangstelling te hebben voor de voorstellingswerelden van anderen, zonder die conform te willen maken aan de eigen denkwereld .

- Hoe ben jij tot het boeddhisme gekomen ?

Persoonlijk heb ik eerst gezocht in de religies van de Noordamerikaanse Indianen ; vooral met de Navaho traditionele voorstellingswereld voelde ik een directe verwantschap, en nu nog . De moeilijkheid met dergelijke 'tribale' religies is echter dat ze zo sterk verweven zitten in elk aspect van het concrete dagelijkse traditionele leven, dat men ze niet zonder meer kan exporteren naar het hedendaagse Westeuropese stadsleven .

Wat dit betreft is het boeddhisme gemakkelijker universaliseerbaar . Elkeen laat zich aantrekken door specifieke facetten van de leer : dat verschilt van individu tot individu . Er zijn evenveel manieren om met de leer in contact te komen als dat er wezens zijn .

Wat mij vooral aantrok, is de tolerantie van het boeddhisme, het feit dat boeddhisten niet beweren dat zij de enigen zijn die de waarheid bezitten en er bijgevolg geen missionarissen op na houden, en tevens het feit dat alle wezens tot de verlichting geroepen zijn, dat we niet zelf rechter moeten spelen over wie er gered is en op welke basis .

YAMASAKI SENSEI GEVIERD

Rev. Prof. Shoken Yamasaki, de drijfkraft van I.A.B.C. en groot beschermer van onze tempel Jikoji, werd in juli 1987 tachtig jaar, maar de viering had plaats op 20 november laatstleden, in aanwezigheid van meer dan 200 personen : voorzitters en leerkrachten van universiteiten en colleges, priesters en leken, oude en jonge vrienden . Het Centrum zond hem te dezer gelegenheid een boodschap van dankbaarheid, waarin o.m. *"We admire the width of his knowledge on so many fields going from pedagogy to buddhology ; but even more perhaps we are captivated by his human warmth, the strength of his character, his love for efficient action, his patient perseverance and his good humor."* Onze boodschap werd in Japanse vertaling voorgelezen en Prof. Yamasaki schreef ons terstond om te zeggen hoe ontroerd hij was .

In juli komt Prof. Yamasaki nogmaals naar Europa . Vooraleer zich naar Berlijn te begeven, zal hij waarschijnlijk op 20 juli met een heel Japans gezelschap Jikoji bezoeken .

CONFERENTIE TE BERLIJN

De Conference van de Europese tak van de International Association of Shin Buddhist Studies (I.A.S.B.S.) gaat door op 25 en 26 juli 1988, waarop aangesloten wordt door de Vijfde Europese Shin Conferentie, op 27, 28 en 29 juli . En wel te Berlijn (West), op de 11de verdieping van het luxueuze Hotel Hamburg .

Zenmon Kosho Ohtani en zijn echtgenote Lady Ohtani zullen deze conferentie bijwonen, evenals talrijke vertegenwoordigers uit Japan, Amerika en Europa .

Als thema werd geopteerd voor "Shinran Shonin - The Founder of Jodo Shinshu" . Congrestalen zijn Duits en Engels .

Meer details en/of inschrijvingsformulieren zijn te bekomen in Jikoji ofwel rechtstreeks bij K. G. Kell , Courbièrestrasse 8, D-1000 Berlin 30 (B.R.D.).

Het definitieve programma zal later medegedeeld worden .

B o e k e n

Op dit moment zijn bij het Centrum nog volgende boeken en brochures beschikbaar . Bij de opgegeven prijzen, dient men eventueel nog de portkosten te rekenen ; deze worden per titel aangeduid met een van volgende tekens :

#	België	F 10	NL	HF1 1,00
##		F 20		HF1 2,00
###		F 35		HF1 4,00

- J. Eracle - Un Bouddhisme pour tous , l'Amidisme -** (Genève)
 (nog 1 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- Jôdo Wasan , Hymnen über das Reine Land -** übers. G.K.Kell -
 (I.A.B.C., Kyoto , 1986)
 (nog 3 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- Sh. A. Peel - Tekstboek voor Boeddhisme I ,** ten gebr. v.
 Fac.Vergel.Godsdienstwetenschappen - (Antwerpen)
 ## F 120,- HF1 7,-
- Lea Rosenthal - Bamboo Rain ,** Contemporary English haiku -
 (I.A.B.C., Kyoto , 1985)
 # F 75,- HF1 5,-
- Shinran in the Contemporary World -** (Hongwanji Intern.Center,
 Kyoto, 1979)
 (nog 1 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- Alfred Bloom - Resource for Modern Living : Tannisho -**
 (Buddhist Study Center, Honolulu, 1981)
 (nog 2 ex.) ## F 120,- HF1 7,-
- Shoken Yamasaki - The Nembutsu Way -** (I.A.B.C., Kyoto, 1987)
 (nog 1 ex.) # F 35,- HF1 2,-
- Zensho Asaeda - The Heart and Mind of the Myokonin -** (Nagata
 Bunshodo, Kyoto, 1986)
 (nog 1 ex.) # F 60,- HF1 4,-
- Shinobu Matsuura - Higan, Compassionate Vow -** (1986)
 (nog 1 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- Saizo Inagaki - Hymnes de Foi -** trad.J.A.Chevrier - (La Voie
 Simple, Yverdon, 1985)
 # F 75,- HF1 5,-

- Saizo Inagaki - Hymnen vom aufrichtigen Vertrauen - übers. G.K Kell - (Horai Assoc., Kobe)**
F 75,- HF1 5,-
- Tannisoo , Noto Lamentanta Malsamon - (I.A.B.C., Kyoto, 1983)**
(nog 2 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- Shôshinge , Hymne über das wahre Vertrauen in das Nembutsu - übers.G.K.Kell - (I.A.B.C., Kyoto, 1984)**
(nog 2 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- The Teaching of Buddha - Bloemlezing uit schrifturen van de verschillende scholen - Beschikbaar in vele talen, waaronder Nederlands, Frans, Engels, Duits, Pools, Chinees, Japans - (Bukkya Dendo Kyokai, Tokyo) - gebonden**
F 350,- HF1 20,-
- Takamichi Takahatake - Young Man Shinran , A Reappraisal of Shinran's Life - (Canadian Corp. for Studies in Religion, Waterloo, Ontario, Canada, 1987)**
(nog 1 ex.) ## F 250,- HF1 15,-
- Publicaties in Shin Buddhist Translation Series :
- Shinran Shonin - The True Teaching, Practice and realisation of the Pure Land Way (Kyogyoshinsho) , Vol. I - (Kyoto, 1983)**
(nog 1 ex.) ### F 200,- HF1 12,-
- Shinran Shonin - Notes on 'Essentials of Faith Alone' (Yuishinsho mon'i) - (Kyoto, 1979)**
(nog 2 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- Shinran Shonin - Notes on Inscriptions on Sacred Scrolls (Songo shinzo meimon) - (Kyoto, 1981)**
F 100,- HF1 6,-
- Shinran Shonin - Passages on the Pure Land Way (Jodo monrui jusho) - (Kyoto, 1982)**
F 100,- HF1 6,-
- Publicaties van het Centrum voor Shin-Boeddhisme, De Simpele Weg :
- Sh.A.Peel - Jodo Shinshu, Korte Presentatie van het Shin-Boeddhisme - (Poederlee-Lille, 1985)**
F 60,- HF1 4,-
- Sh.A.Peel - Présentation du Bouddhisme Shin - (Antwerpen, 1986)**
F 100,- HF1 6,-

Shoji Hondo - Weldadigheid van Hemel en Aarde - (Antwerpen, 1986)

F 100,- HF1 6,-

Sh.A.Peel - Le Bouddhisme - (Antwerpen, 1988)

F 35,- HF1 2,-

Van het tijdschrift **The Pure Land**, eerste serie, zijn de jaargangen 3, 4 en 5 nog volledig verkrijgbaar .

ex. per stuk # F 75,- HF1 4,5-

per jaargang ## F 100,- HF1 6,-

per set van 3 jaargangen

F 250,- HF1 15,-

Ook de drie jaarboeken van de *New Series* 1984, 1985 en 1986 zijn beschikbaar :

per stuk ## F 200,- HF1 12,-

set van drie ### F 400,- HF1 24,-

De drie jaargangen van de eerste serie plus de drie jaarboeken *New Series* samen :

F 600,- HF1 36,-

alle prijzen onder voorbehoud en zover de voorraad strekt.

Principieel bepaalt het CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME V.Z.W. noch bijdrage noch lidgeld noch abonnementsgeld . Het Centrum en de Shin-Tempel JIKO-JI erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jōdo-Shinshū Hongwanji-ha in de personen van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani en van Ere-Hoofdabt Zenmon Kosho ohtani , maar ze zijn organisatorisch en financieel autonoom . Hun werking is dus afhankelijk van **uw** medewerking, **uw** waardering en **uw** giften .

Onze bankrekening (voor België) is 417-5038671-76 , Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w. , 2600 Berchem-Antwerpen . Voor nederland en buitenland bij voorkeur postrekening 000-0173766-39 , op naam van A.Peel , B-2600 Berchem-Antwerpen (België) .

ROOSTER DER BIJENKOMSTEN

Di 01.03 20 u. Sambutsuge
Vr 04.03 19 u. Tannishô-cursus
Di 08.03 20 u. Juseige
Di 15.03 20 u. Junirai
Za 19.03 14 u.30 Begin **Lente-Higan** ¹⁾
Di 22.03 20 u. O-Higan-e
Vr 25.03 19 u. Tannishô-cursus
Di 29.03 20 u. Sambutsuge

Di 05.04 20 u. Juseige
Vr 08.04 19 u. Tannishô-cursus
Di 12.04 20 u. Junirai
Di 19.04 20 u. Sambutsuge
Vr 22.04 19 u. Tannishô-cursus
Di 26.04 20 u. Juseige
Vr 29.04 19 u. Tannishô-cursus

Zo 01.05 10 u.30 **Hanamatsuri** ²⁾
Di 03.05 20 u. Junirai
Vr 06.05 20 u. **Tempeldag** ³⁾
Di 10.05 20 u. Sambutsuge
Vr 13.05 19 u. Tannishô-cursus
Di 17.05 20 u. Juseige
Za 21.05 14 u.30 **Gotan-e** ⁴⁾
Di 24.05 20 u. Junirai
Vr 27.05 19 u. Tannishô-cursus
Di 31.05 20 u. Sambutsuge

Di 07.06 20 u. Juseige
Vr 10.06 19 u. Tannisho-cursus

¹⁾ Higan is een bijzondere devotieperiode.

²⁾ Hanamatsuri, (eigenlijk 08,04) letterlijk "Bloemenfeest", gedachtenis van Gautama Buddha's geboorte, tevens kinderfeest. Zoals gebruikelijk zijn groot en klein hartelijk welkom.

³⁾ Jikoji werd op 06,05,79 in opdracht van Zenmon Kosho Ohtani ingehuldigd door Rev. Prof. Kakue Miyaji.

⁴⁾ Gotan-e is de gedachtenis van Shinrans geboorte in 1173.

J I K O - J I
Tempel van het Licht van Mededogen

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME
v.z.w.

Pretoriastraat 68
2600 Berchem-Antwerpen

Verantwoordelijk uitgever : Sh. A. Peel , 2600 Berchem-Antwerpen .
Overname toegelaten mits bronvermelding en bewijsexemplaar .